

Mezőgazdasági ügyv. te. szervezés

A MÜSZI közreműködésével tavaly negyvenháromezer több mezőgazdasági nagyüzem korszerűsítette ügyműködését, a hagyományos módszert komputeres technikával váltotta fel — állapította meg a Mezőgazdasági Ügyvitelszervezési Iroda csütörtöki ülésén. Az iroda ez évben tovább bővíti szolgáltatásait, amelyhez a legkorszerűbb számítógépes megoldásokat szerzi be. A komputeres programok körébe is több szelvényt. Korábban a programok elsősorban az ügyvitel és a számvitel könnyítését szolgálták, újabban már a termelésirányítást, az üzemgazdasági elemzést, a kutatásfejlesztést is felölelik.

Több gázpalack

Az idén 210 ezer pb-gázpalackot gyártanak az Alumíniumgyár budapesti üzemében, 20-25 százalékkal többet mint tavaly, igaz ennek egy része, mintegy 40 ezer palack a tavalyi termelési lemaradás pótlása. A vállalat havi ütemezéssel szállítja a palackokat az Országos Kőolaj- és Gázipari Trösztnek, mint forgalmazónak. Januárban 20 ezret adtak át a 11 és 22 kilogrammos alumínium palackokból. A kempingfőzőkhöz ajánlott kisebb tartalmú palackokból az idén még nem készítenek, ezekből a szezonális jellegű termékekből csak a következő hónapokban állítanak elő nagyobb szériákat. A vállalat megkezdte idei export-szállításait is a gázpalackokból: megrendelői között osztrák, NSZK-beli, angol,

holland, belga, svéd, finn és szingapuri cégek is szerepelnek.

Az idén készülő valamennyi gázpalack már új, anyagtakarékos technológiával készül. A vékonyított falu palackok sorozatgyártását korábban tervezték, de csak mostanra állították át a gépsorokat, s az év elejére elkészítették az új gyártó szerzőmódot is. A palackok forgalombahozatalához az Állami Energetikai és Energetikusbiztonságtudományi Felügyelet hozzájárult, szakembereik minden elkészült palackot még a szállítás előtt megvizsgálják a gyárban. Az új, korszerű, könnyebb gázpalackok szabványelőírásai megegyeznek a korábban készített termékekével, s használati értékük és tartalmuk sem változott meg.

Napirenden

A vetőmagellátás

Mit vet a termelő a földjébe? Lehet, hogy még nem tudja pontosan. Van azonban, akinek ezt hamarabb el kell döntenie, mert a vetőmagot már az előző évben meg kell termelni. Régi igazság: a tavaszi munkák sikeres elvégzéséhez az egyik legfontosabb feltétel a jó minőségű, fémzárolt vetőmag.

A várható ellátásról minden évben (így tél közepén) tájékoztatja vásárlóit a **Vetőmagteremtető és Értékesítő Vállalat**. Az orosházi területi központ igazgatója, **Gubacsi László** magabiztosan kezdte mondókáját a tegnapi délelőtti sajtótájékoztatóon, mivel a kínálatot összességében jónak tartotta.

A nagyüzemek egy-egy vetőmagféléből sokkal nagyobb mennyiséget vásárolnak, mint a kisebb gazdaságok. A kistermelők viszont a kisebb mennyiséget sokkal szélesebb választékban igénylik. Az aszály miatt egyes növényekből kevesebb szaporítóanyag termelt. Így külföldről is kellett beszerezni egyes vetőmagokból. A tavaszi árpa és zab nagy része már a gazdaságokban várja, hogy a vetőmagot juthasson. Anál nagyobb gond a kukorica. A hibrid vetőmagok természetesen, különösen az Alföldön katasztrófális volt, még a betakarítás költségeit sem fedezte az értéke. A hazai termés csak a szükséglet 60 százalékára elég. Az exportra szánt mennyiséget is kénytelenek vagyunk itthon elvetni. Még ez sem elegendő, behozatalra szorulunk. Nagyrészt a Pioneer cég hibridjeiből vásároltunk, de kisebb tételben a jugoszlávoktól is. A Pioneer mag több helyszínről érkezik, egy része az Egyesült Államokból, más része a vállalat európai bázisairól. Egy-két nehézség adódhat ebből is. Igaz, hogy tengeren már a tengeri, de hogy mikorra ér ide, sok mindentől függ. (Reméljük, nem fognak sztrájkolni a dokkmunkások.) Egy biztos, költséges dolog a behozatal, a kevert árakban is megmutatkozik: 20-30 százalékkal lesz magasabb. Előfordulhat, hogy a vevő kétszer fizet. Mivel utólag derül ki a pon-

tos ár, a különbözetet újra számlázzák.

A Szegei Konzervgyár és a Zöldérett igényeinek megfelelő zöldség- és gyümölcsnövényekből 32 fajtát szállítanak. Takarmánynövényeink közül lucernából, heréből, búzából van elegendő. Egyes növényekből importál is besegítenek. Cirokból, szudáni fűből, kölesből fűmagkeverékből, így sikerülhet csak a zökkenő nélküli ellátás. Napraforgóból nem lehetünk igényesek, az iredi csíkos helyett be kell érni más fajtákkal.

A háztájiba való tasakos vetőmagot a megyében 106 üzletben árulják, ebből huszonegyben különleges fajtákat is kínálnak. A megrendelt tételek 80 százaléka

már a boltokban van. A dughagymát most szállítják. A következő hetekben tudják a sárgadinnye és a tök magját, a csemegekukoricát, napraforgót és a babot kiadni, a virágmagvak legkésőbb a hónap végén jutnak el az üzletbe. Bármilyen tarka is a kép, tarkababot csak az import beérkezése után tudnak ajánlani. Juliska-babot ne is keressünk, nem termett.

Végül a sokunkat érdeklő, alapvető élelmiszerünk, a burgonya. Mindannyian tudjuk, hogy tavaly sok termelt. A vetőburgonya kétharmada már az ősszel elkel. A maradék harmadot külföldi fajtákból kínálják, új is van köztük Rosali néven.

T. Sz. I.

Politikai kiadványok terjesztői

A Kossuth Kiadó megyei kirendeltségének munkájáról

A szegedi Kigyó utca egyik épületének falán nemrégiben emléktáblát helyeztek el: 1944 novemberében itt kezdte működését a Szikra nevet viselő kiadóhivatal. Az első olyan kiadó főszerkesztője volt, amely legálisan nyomtathatta és adhatta ki a marxista-leninista világnézetet terjesztő könyveket, írásokat. Később a kiadó a fővárosba települt, de azóta is van képviselője Szegeden. A kiadó nevét 1957-ben megváltoztatta és Kossuth Kiadónaként vált ismertté.

Csongrád megyei kirendeltsége korábban ide-oda hurcolkodott, még végül hosszabb ideig a szegedi Sajtóház legfelső emeletén (húsz esztendőn át) szorongott picinyke szobákban. Nemrégiben új helyre — talán a véglegesre (?) — a Szent István térre költöztek. A Kossuth Kiadó megyei kirendeltségének tevékenységéről, munkájáról beszélgetünk a nyugdíjba készülő **Gera József** igazgatóval. Előbb új helyiségükről beszélt:

— Hosszú évek után jutottunk el ideig. Ennek az épületnek a földszintjén megfelelő körülményeket kaptunk. A könyvek és kiadványok raktári elhelyezése megoldódott, a beérkezés és szállításra előkészített csomagokat egyszerűbb mozgatni is.

Visszaemlékszem korábbi körülményekre — hiszen egy épületben dolgoztunk két évtizeden át —, amikor hűzték, vonták, cipelgették a súlyos csomagokat fől az emeletre és újra le a földszintre. Nem volt irigylésre méltó a helyzetük.

— Milyen feladatokat lát el a Kossuth Kiadó?

— Legfontosabb feladatunk a politikai anyagok megjelentetése és eljuttatása az olvasókhoz. A marxista világnézet népszerűsítői vagyunk, s a pártoktatáshoz szükséges tananyagokat biztosítjuk a pártszervezetek számára, a hallgatóknak.

Néhány sort szerettem volna írni Gera Józsefről is, aki tősgyökeres szegedi és hosszú ideje vezeti a kiadó szegedi stábját. Negyed százada foglalkozik a Kossuth Kiadó itteni tennivalóival. Korábban volt üzemi propagandista, könyvterjesztő, pártmunkás, sőt kollégáimnak is tisztelhetem, hiszen újságíróként is dolgozott lapunknál, a Délmagyarországnál, majd a lapkiadónál a szervezés, a terjesztés lett a feladata. A könyvkiadó kérésére vállalta el a kirendeltség vezetését. Eszrevettem, hogy szívesebben beszél a kiadói munkáról, a könyvterjesztés feladatairól.

— A pártszervezetek mind-egyikének szállítunk kiadványainkból. Tavaly 780 helyre jutottak el csomagjaink; 5 millió 200 ezer forint értékű könyvet, folyóiratot adtunk el. Ez nagyjából megfelel az országos átlagnak. Ezekért száz segítők, terjesztők, aktivisták munkájára támaszkodunk. S mondhatom, nélkülük nehéz volna a kiadó érdemleges tevékenysége. Ahhoz, hogy mindenhol eljusson a Kossuth Kiadó anyaga, más-keppen lehetetlen volna.

— Hogyan alakult a forgalmuk az elmúlt években?

— A kezdeti lépésekről ma már fölsőleges beszélni, de az elmúlt évekről szép adatokat sorolhatok — mondja Gera József. — Öt, hat évvel ezelőtt 400 szervezettel volt kapcsolatunk, s például 1978-ban körülbelül 3,5 millió forint értékű volt a forgalmunk. A múlt évben partnereink száma a kétszeresére emelkedett, a forgalom pedig meghaladta az 5 millió forintot.

— Mondjon néhány kedvenc „árut”.

— Nehéz fölsorolni, hiszen évente 170-180 kiadványt jelent meg kiadónk. A folyóiratok közül az ismeretberek közé tartozik a Béke és Szocializmus, a Társadalmi Szemle, a Pártélet, az Univerzum (amely technikai, tudományos folyóirat). Az ideiek közül megemlíthetem Marx-Engels műveinek 47. kötetét, s rengeteg művelődéspolitikai kiadvány is napvilágot lát. Köztük is nagy a „szóródás”. Gyertyán Ervin József Attiláról ad ki kötetet, sorolhatnánk a munkásmozgalommal foglalkozó könyveinket: a távlatokat, a négy évtizedet, a népszerű történelmet és a Szivárványt, de lesznek közgazdasági és társadalompolitikai kötetek is. Folytatja a Kossuth Kiadó a megyéket bemutató sorozatát: ebben az esztendőben kerül ki a nyomdából Csongrád megyét bemutató kötet is — mondta többek között az igazgató.

Az adatoknak se szeri, se száma. Egy jellemző a sok közül: öt évvel ezelőtt Csongrád megyében a Kossuth-kiadványokra egy személyre évente 10 forintot áldozott, tavaly már 24 forintot emelkedett a vásárlások átlaga.

— A kirendeltség vezetője adminisztrátor és könyvterjesztő is. Hogyan illik össze a két munka?

— Az az igazság, hogy én már gyerekkoromban nagyon szerettem a könyveket, az irodalmat. A könyvek szeretete az emberek szeretetét is föltételezi. Nagyon szép munkának találtam és tartom ma is a könyvter-

jesztő feladatát. Különböző nem is lehetne rendszeres dolgozni. Ismerni illik az emberek, az olvasók igényeit, s „nyüzögni, mozogni” kell köreikben. Úgy vélem, hogy a terjesztői tevékenység tartalmát, eredményességét kell ezután még jobban javítani, hogy minél több emberhez jusson el a Kossuth Kiadó által megjelentetett könyv és folyóirat. Ma már külföldön is szebbek a kiadványok, ez is jobbá teszi a kontaktus terjesztő és vásárló között.

— S végül, mit csinál még a nyugalomba vonult igazgató?

— Ha igénylik közreműködésemet, továbbra is segítek a Kossuth Kiadó megyei kirendeltségének munkáját. Különböző nagy szeretem a szabad levegőt, a természetet, van egy kis kertem Domaszéken, ott szöszmötölök szabad időmben.

A könyvterjesztői munka sok időt és energiát követel meg a művelőtől. Gera Józsefnek nagy tapasztalatai vannak e területen. Mondta, hogy szeret az emberekkel beszélni, közöttük élni. Nyugdíjasként is azt szeretné, ha továbbra is járhatna üzemebe, s falusi pártszervezetek tagjai körében is ajánlhatná még sokáig a Kossuth Kiadó könyveit, folyóiratait. Nagy tapasztalatát kár is volna parlagon hagyni.

Gazdag István

Megyek az utcán és elcsúszom. Napokig fáj a csuklóm, épp a „jobbik”, amivel írok. Borogatás, csuklószerítő és kézírás helyett diktálom. Törés, repedés nincs, nem történt hát baleset. Nem vesznek fel rólam jegyzőkönyvet, nem lesz belőlem statisztikai adat „a munkába menet vagy jövet, gyalogos közlekedés közben bekövetkezett balesetek” című rubrikában. Van abból elég különlegesen is, sajnos.

Elgondolkodtató megállapításokat és adatokat hallottam erről a szegedi közlekedésszabályozási tanács legutóbbi elnökségi ülésén. Abból kiindulva, hogy egy 1980-as keltezésű rendelet jelentősen szűkítette az üzemi balesetek fogalmát (a munkába menet vagy jövet bekövetkezett baleseteket is üzemi munkánál), azt gondolhatnánk, hogy a munkavédelem és a közlekedés-

Megyek az utcán...

biztonság hivatásos öre szűk társadalmi támogatással tevékenykednek. Úgy vélhetünk, hogy a munkahelyeken a közlekedéssel összefüggő feladatokat a munkavédelmi program szervezés részének tekintik mindenki.

Nos, az SZMT főelőadója, Batki Sándor szerint még az üzemeken belül sincsenek meg sok helyen a biztonságos gyalogos és járműközlekedés feltételei. A technológiai eljárásokkal összefüggő szennyeződések (zsír, olaj, pára), az üzemeken belüli utak szabályozatlansága, az alkoholfogyasztás ellenőrzések rendszertelensége, s az a gyakorlat, hogy a munkavédelmi előírásokra fittyet

hányni inkább számít sikknek, mint bűnnek, nos, az efféle okok következtében megsérültek legtöbbször meg lehetett volna óvni!

Csongrád megyében 1983-ban a 4408 üzemi balesetből 2721 volt olyan, amely nem közlekedés közben következett be. A többi a tényleges munkahelyeken vagy oda-onnan igyekezők, gyalogosan, kerékpáron, gépjárművezetés közben, villamosra, buszra szálláskor.

Sokallhatjuk, bizony. Kezdem már érteni, miért írták alá nemrégiben a sajtóházi munkavédelmi szabályzatot, melyben megmosolyogtuk azt a passzust, hogy „bárcsak minősülő lábbelit” nem hordhatunk. Mindenesetre — hogy ne csúszson annyira — újratárgyaltam a csizma-ámat. Még mindig inkább az a 180 forint, mint a táppénz. P. K.

Ki a barnát szereti?

Holnap kenyérbemutató, kóstolóval

Kenyérszerető nemzet vagyunk. Az egy főre jutó évi kenyérfogyasztásunk 85 kilogramm körüli. Igényesek is vagyunk. Ha kell, sorba is állunk a fehér, lágy belű, gözölgő kenyérért. Vajon igazunk van-e védjűk-e egészségünkért, amikor ezt választjuk. A választ **Martkovics Erzsébet** főiskolai tanárnője adja meg.

A sütőipari termékek jegyzékében mintegy 50-féle kenyérfajta sorolnak föl. A választéknak mintegy a fele fehér kenyér, illetve „fehéren” is fehérebb kenyér”, mivel nagy részük sütéményliszt felhasználásával is készül. A másik csoportba a sötétebb beltűt felbarna, barna és rozsos kenyerek tartoznak, melyek gyártásához nagyobb, esetleg teljes kisírlésű lisztet használnak fel, ami azt jelenti, hogy a liszt nagyobb mennyiségben tartalmazza a búzazsembe külső rétegekből származó komponenseket is. A búzazsembe a héjrészben és az azon belüli vékony rétegben található az értékes fehérjék, vitaminok és rostanyagok.

A barna kenyér összetétele alapján tehát biológiai- lag értékebb, mint a fehér. Az utóbbi évtized táplálkozástudományi kutatásai felderítették, hogy egészségünk érdekében az az előnyös, ha a táplálékkal felvett nátrium- és kalcium-, illetve kálium- és magnézium-ionok viszonya egy körüli. Magyarországon ez az érték 2,7, ami- nek csökkentése ételünk sóz- zásának visszafogásával, a kálium- és magnéziumvegy- ületekben gazdagabb táplálékok, így például a barna lisztből készülő kenyér- félek fogyasztásával érhető el.

fehérjével, szénhidráttal és zsíradékkal kell biztosítanunk. Továbbá azt, hogy a biológiai szabályozás zavar- talanságához rostanyagokra, ásványi sókra és vitaminokra is szükségünk van. Kenyérrel fedezzük napi energi- giaszükségletünk mintegy 25-30 százalékát. A fehér kenyér szervezetünk számára nem jelent mást, mint keményítőt, és némi rosszul hasznosuló fehérjét tartal- mazó élelmiszert. A barna kenyérben ezzel szemben értékes rostanyagok, ásványi anyagok és vitaminok is találhatóak. A rostanyagok (cellulóz, hemicellulóz, lignin) leginkább az emésztési folyamatot segítenek tartás- sában jelentősek és számos emésztési rendellenesség megelőzésében fontosak. A táplálkozástudomány által javasolt napi elfogyasztandó rostmennyiség 35-50 gramm, fehér kenyérrel ennek a mennyiségnek csak 2 százaléka, míg a teljes búzalisztból készülő Graham kenyérrel 50 százalékát fedezhetjük.

A búzakarpa és búzacsira kálium, magnézium, vas, foszfor gyűjtemeleire és B-vitaminjaira is nagy szükségünk van. A szív- és érrendszeri megbetegedések (magas vérnyomás, érelmeszesedés) az étrend nátrium- umsó tartalmával is összefüggnek. Egészségünk érdekében az az előnyös, ha a táplálékkal felvett nátrium- és kalcium-, illetve kálium- és magnézium-ionok viszonya egy körüli. Magyarországon ez az érték 2,7, ami- nek csökkentése ételünk sóz- zásának visszafogásával, a kálium- és magnéziumvegy- ületekben gazdagabb táplálékok, így például a barna lisztből készülő kenyér- félek fogyasztásával érhető el.

Kérdés, hol kínálja a kereskedelem az efféle termé- keket? Közöljük, hogy az Elikor nyolc szegedi üzleté- ben holnap, szombaton 10 órá- tól kóstolóval egybekötött árubemutató lesz. Alföldi barna kenyérből, nagy és óriás vikend buciból falatozhatnak a vásárlók. Még- hozzá nemcsak ezen az egyetlen napon, hanem, ha ízlik ezentúl bármikor. A Szechenyi téri 7-es áruáru- dában a Budapesti körúti 10- es, az odessza, a Csongrádi sugárúti 39-es, a Hunyadi János sugárúti 44-es, a Szil- léri sugárúti 62-es, a Csillag téri ABC-ben, valamint a Bajcsy-Zsilinszky utcai 122- es áruáru dában rendszeresen kaphatók lesznek az oly egészséges barna kenyerek.